

Arvoista yhteiselle polulle

Sodankylän kunnan eettiset ohjeet

Sisällys

1. Yleistä.....	3
2. Toiminnan eettisyyttä koskevaa lainsäädäntöä	4
2.1 Hyvän hallinnon perusteet – raamit eettiselle toiminnalle.....	4
2.2 Kuntalaissa määritetyt arvot.....	5
3. Sodankylän kuntaa ohjaavat arvot	5
4. Kunnan eettiset periaatteet	7
4.1 Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo.....	7
4.2 Luottamus.....	7
4.3 Avoimuus.....	8
4.4 Vastuullisuus	8
5. Eettinen toiminta ja siihen liittyvät riskitekijät.....	10
5.1 Vieraanvaraisuus ja yritysten järjestämät tilaisuudet.....	10
5.2 Lahjojen ja etujen vastaanottaminen	11
5.3 Matkat.....	11
5.4 Sivutoimet ja sidonnaisuudet	12
6. Valvonta ja väärinkäytösten käsittely.....	14
7. Eettisten periaatteiden huoneentaulu.....	14
8. Lisätietoa	15

1. Yleistä

Etiikka selvittää ihmisten tekojen, pyrkimysten ja arvostusten hyväksyttävyyttä tai tuomittavuutta. Pohjimmiltaan etiikassa on kysymys moraalista eli valinnoista oikean ja väärän, hyvän ja pahan, oikeuksien ja velvollisuuksien suhteen. Etiikka määrittelee sen, miten toimia oikein.

Ohjeistuksen tarkoituksena on edistää eettistä käyttäytymistä ja toisaalta estää epäeettistä tapaa toimia, eli niillä haetaan selvennystä sallitun ja kielletyn rajan.

Kuntaliitto on laatinut kunnille suosituksen siitä, mitä seikkoja kunnan henkilöstön ja luottamushenkilön on otettava huomioon, jos heille tarjotaan etuja, lahjoja tai vieraanvaraisuutta sidosryhmäyhteistyössä tai muussa toiminnassa.

Sodankylän kunnan eettiset ohjeet on laadittu henkilöstölle, luottamushenkilöille ja kunnan konserniyhteisöille. Niiden tarkoituksena on tukea onnistumistamme palveluissa ja päätöksenteossa.

Eettisten periaatteiden noudattaminen on osa korruption vastaista toimintaa ja varmistaa, että toimintamme on muutoinkin yleisesti hyväksyttävää. Eettisyyden arviointi alkaa siitä, mihin laki loppuu, ja lainsäädäntö asettaa päätöksen teolle pelkästään reunaehdot. Eettisesti kestävä kunnallinen päätöksenteko on sekä lainmukaista että yhdessä sovittuja arvoja toteuttavaa. (Kuntaliitto: Korruptio ja eettisyys kunnassa, 2018)

Kunnan viranhaltija- ja luottamushenkilöjohdolla on keskeinen vastuu toimia esimerkkinä eettisten periaatteiden noudattamisessa. Esihenkilöt vastaavat siitä, että eettiset ohjeet saatetaan työyhteisön tietoon ja henkilöstö saa riittävän perehdytyksen eettisten periaatteiden noudattamiseen.

Kunnalla ja sen konserniin kuuluvilla kunnan määräysvallassa olevilla tytäryhteisöillä on vastuu noudattaa eettisiä periaatteita. Ohje täydentää muita Sodankylän kunnan voimassaolevia ohjeita.

2. Toiminnan eettisyyttä koskevaa lainsäädäntöä

Kunnallishallinnon päätöksenteon rajat on asetettu lainsäädännössä ja ne linkittyvät muun muassa perustuslakiin, kuntalakiin, hallintolakiin, rikoslakiin, julkisista hankinnoista annettuun lakiin ja lakiin viranomaisten toiminnan julkisuudesta.

2.1 Hyvän hallinnon perusteet – raamit eettiselle toiminnalle

Hallintolaissa säädetään hyvän hallinnon perusteista. Niihin kuuluvat muun muassa hallinnon oikeusperiaatteet, jotka ohjaavat viranomaisen päätösharkintaa ja muuta asian käsittelyä.

Hallinnon oikeusperiaatteita ovat:

- **yhdensuuntaisuusperiaate**, joka velvoittaa tasapuoliseen kohteluun, johdonmukaisuuteen ja syrjimättömyyteen
- **tarkoitussidonnaisuusperiaate**, jonka mukaan viranomaisella ei saa olla toiminnassaan vääriä vaikuttimia eikä harkintavaltaa saa käyttää väärin
- **objektiivisuusperiaate**, joka edellyttää viranomaisilta asiallista ja puolueetonta toimintaa
- **suhteellisuusperiaate**, joka velvoittaa mitoittamaan keinot niin, ettei kenenkään oikeuksia tai etuja rajoiteta enempää kuin haitan tai vaaran poistaminen edellyttää
- **luottamuksensuojaperiaate**, joka on ennen muuta yksilön suoja julkista valtaa vastaan ja antaa yksityiselle oikeuden luottaa viranomaisen toiminnan oikeellisuuteen ja virheettömyyteen.

Hyvän hallinnon perusteisiin kuuluvat myös palveluperiaate ja palvelun asianmukaisuus, neuvontavarmuus, hyvän kielenkäytön vaatimus sekä viranomaisten yhteistyövelvoite.

Säännökset velvoittavat viranomais- ta järjestämään toimintansa niin, että

hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja että viranomaisen suorittaa tehtävänsä mahdollisimman tuloksellisesti. Hyvän hallinnon perusteet on otettava huomioon kaikessa julkisen hallinnon toiminnassa, ei vain hallinto- asian käsittelyssä ja päätöksenteossa.

2.2 Kuntalaissa määritetyt arvot

Kuntalain (10.4.2015/410) 1 § 2 mom. mukaan kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Kuntalain 69 § 2mom.

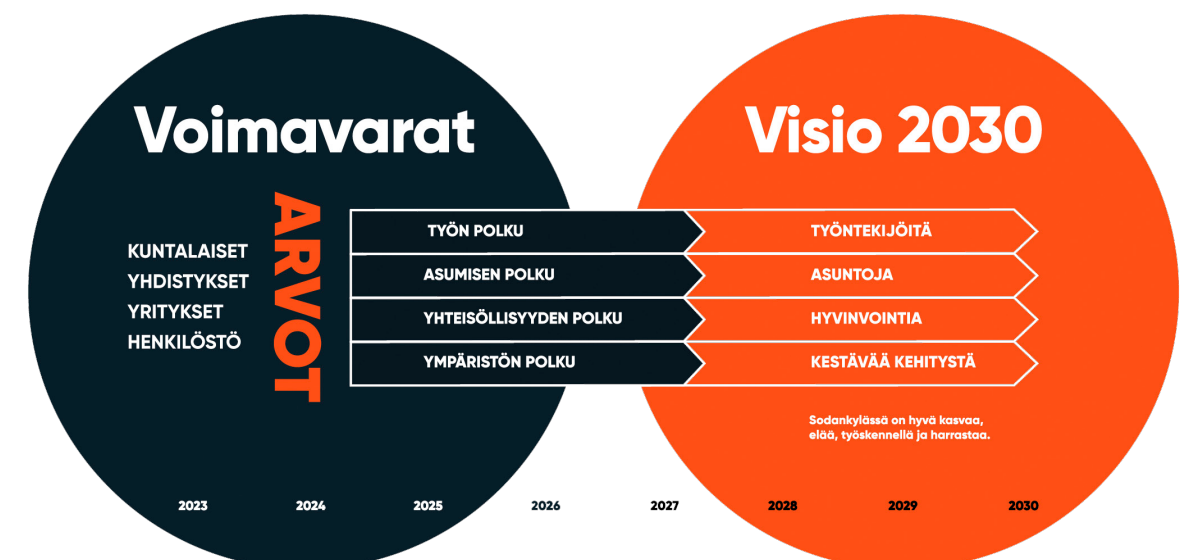
mukaan kunnan luottamushenkilön tulee edistää kunnan ja sen asukkaiden parasta sekä toimia luottamustehtävässään arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla.

3. Sodankylän kuntaa ohjaavat arvot

Arvot ovat pysyvästi tavoiteltavia ja arvostettavina pidettäviä ominaisuuksia, jotka ohjaavat toimintaamme. Parhaimmillaan arvot ovat perusteena päätöksille ja antavat taustaa strategisille valinnoille. Arvot ovat se perusta, jolle toimintamme rakentuu. Todelliset arvot näkyvät arjen tekoina.

Sodankylän kuntastrategia (Kvalt 23.10.2023) **Saatan mie senki tehdä** on kunnan tulevaisuuden suunta ja kantava idea, jolla ohjataan kunnan ja kuntakonsernin toimintaa, asioiden valmistelua ja päätöksentekoa tulevina vuosina.

Sodankylän kunnan kaikkea toimintaa ohjaavat arvot ovat **luonto, yhteisöllisyys** ja **rohkeus**. Kuntastrategian tavoitteet saavutetaan kulkemalla yhteisiä polkuja: työn polku, asumisen polku, yhteisöllisyyden polku ja ympäristön polku. Tavoitteena on, että Sodankylässä asukkailla on hyvä kasvaa, elää, asua, työskennellä ja harrastaa. Sodankylän kunta järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.

4. Kunnan eettiset periaatteet

4.1 Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

Kunta kohtelee kuntalaisia yhdenvertaisesti. Päätöksiä tehdessä samanlaisten tapausten tulee johtaa samanlaiseen ratkaisuun. Kunta ei aseta ketään perusteettomasti eri asemaan toisiin nähden sukupuolen, iän, etnisen tai kansallisen alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Kunta kunnioittaa eri väestöryhmiin kuuluvien oman kielen ja kulttuurin säilyttämistä sekä kaikkien asukkaiden kulttuurisia oikeuksia. Kunta edistää kuntalaisten hyvinvointia ja alueen kestävästä kehitystä demokraattisia menettelytapoja noudattaen.

Rekrytointipäätösten taustalla ei ole epäasiallisia vaikuttimia, kuten jonkun henkilön suosiminen tai syrjiminen.

Kunta kohtelee henkilöstöään yhdenvertaisesti, tasa-arvoisesti ja reilusti sekä vastustaa kaikenlaista syrjintää. Henkilöstöllä on mielipiteen- ja sananvapaus sekä oikeus järjestäytymiseen.

Kunta arvostaa henkilöstön osaamista, kokemusta ja erilaisuutta. Kunnan toiminnassa ei hyväksytä työpaikkakiusaamista, ahdistelua, häirintää tai muuta sopimatonta käytöstä.

Kunta kehittää työhyvinvointia ja työturvallisuutta. Esihenkilöt tuntevat kunnan hyväksymät johtamisen periaatteet ja perustavat esihenkilötyönsä niihin.

4.2 Luottamus

Kunta pyrkii toiminnallaan lisäämään kuntalaisten luottamusta päätöksenteon asianmukaisuuteen ja puolueettomuuteen ja noudattaa toiminnassaan hyvän hallinnon periaatteita. Korruptio loukkaa yleisesti hyväksytyjä arvoja, joiden varaan yhteiskunta ja sen moraalinen perusta nojaavat.

Asiat valmistellaan ilman, että jonkin yksittäisen henkilön, yrityksen tai yhteisön etua korostetaan yleisen edun kustannuksella. Kunnan toiminnan ja hallintopäätösten ratkaisujen tulee olla objektiivisesti ja asiallisesti perusteltavissa. Päätöksenteossa huolehditaan asioiden riittävästä selvittämisestä, vaihtoe-

htojen esittämisestä ja asianosaisten kuulemisesta. Päätökset perustellaan ja ilmoitetaan, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun, päätöksissä tulee mainita sovelletut säännökset. Toiminnan ja laadun tulee olla kilpailukykyistä. Esihenkilöiden tehtävänä on huolehtia, että jokainen tietää, mitä häneltä työssään edellytetään ja odotetaan. Toimialajohtaja vastaa toimialansa tulostavoitteiden toteutumisesta. Kunnan henkilökunta on ammattitaitoista ja asiantuntevaa. Henkilöstöä valittaessa tavoitteena on löytää kuhunkin tehtävään paras ja kyvykkäin henkilö.

Luottamushenkilöt edistävät kunnan ja sen asukkaiden etua sekä toimivat luottamustehtävässään arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla. Asiallinen ja toista kunnioittava käytös taustasta riippumatta rakentavat luottamusta.

4.3 Avoimuus

Kunnan viestintä on avointa, ajankohtaista, ennakoivaa ja totuudenmukaista ja sen tulee antaa riittävät tiedot päätöksenteosta ja palveluista. Viestinnässä otetaan huomioon kunnan eri asukasryhmien tarpeet. Kunnan viestintä sosiaalisessa mediassa tulee olla suunnitelmallista ja säännöllistä.

Kunnan sisäinen hyvä tiedonkulku ja avoin keskustelu edistävät asioiden ja epäkohtien ratkaisemista. Palautteen antaminen ja vastaanottaminen edistävät avoimuutta.

4.4 Vastuullisuus

Kunta kohtelee kaikkia kuntalaisia, yrityksiä ja sidosryhmiään tasapuolisesti, yhdenvertaisesti ja yhdenmukaisten periaatteiden mukaisesti.

Päätäjät ja johtavassa asemassa olevat henkilöt käyttävät toimivaltaansa yksinomaan siihen tarkoitukseen, johon se on annettu. Kunnan luottamushenkilöt ja henkilöstö toimivat yleisen edun mukaisesti eivätkä tavoittele omaa yksityistä etua. Päätöksenteon tulee tapahtua ennalta määriteltujen, yleisesti hyväksyttävien ja tasapuolisten periaatteiden mukaan.

Suljettujen kokousten keskustelut ovat aina luottamuksellisia, eikä luottamuksellisia keskusteluja tule paljastaa ulkopuolisille.

Kunnan viranomaisen asiakirjat ovat lähtökohtaisesti julkisia, ellei ne ole laissa säädetyin perustein salassa pidettäviä. Kunta huolehtii asiakirjojen ja tietojen asianmukaisesta saatavuudesta. Kuntalaisten ja asiakkaiden tiedot käsitellään yksityisyyden suojaa kunnioittaen. Kunnan henkilökunta ja luottamushenkilöt ovat vaitiolovelvollisia tehtävässään tietoon tulleista salassa pidettävistä tiedoista ja asiakirjoista.

Kunnan toiminnassa ei sallita minkäänlaisia väärinkäytöksiä tai vilpillistä toimintaa, eikä kunnan omaisuutta tai varoja saa käyttää oman edun tavoitteluun.

Läpinäkyvyyttä edistetään kaikessa taloudellisessa toiminnassa korruption ja lahjonnan ehkäisemiseksi. Toiminnan hyväksyttävyyden arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota siihen, miltä toiminta näyttää ulkopuolisen silmin. Lähtökohtana on, että kaikki toimivat eettisesti kestäväällä tavalla ja noudattavat kunnan hyväksymiä eettisiä periaatteita.

5. Eettinen toiminta ja siihen liittyvät riskitekijät

Hyvään hallintoon kuuluu, että kansalaiset voivat luottaa viranomaisen ja virkamiehen toimintaan sekä riippumattomuuteen ja avoimuuteen. Tasapuolisuus ja virkamiehen puolueettomuus luovat perustan viranomaistoiminnalle. Toiminnan on oltava puolueetonta, ja sen on myös näytettävä puolueettomalta sidosryhmien ja kansalaisten näkökulmasta. Eettisiä ongelmia tulee vastaan kuntaorganisaation jokaisella tasolla kuntapäätäjistä työntekijöihin.

Korruption tavoitteena on oikeudettoman yksityisen edun saavuttaminen lainvastaisin tai epäeettisin keinoin, mikä vaarantaa hallinnossa yleisen edun toteutumisen sekä luottamuksen viranomaistoimintaan.

Kunnan toimialoista riskialueita korruptiolle ovat rakennusala, julkiset hankinnat ja tarjouskilpailut, yhdyskuntasuunnittelu sekä poliittinen rahoitus ja päätöksenteko.

Korruptio on vaikutusvallan väärinkäyttöä edun tavoittelemiseksi ja se voi ilmetä näin:

- Eturistiriidat ja kaksoisroolit
- Kartellit ja kilpailulain vastainen toiminta
- Lahjusten antaminen ja vastaanottaminen
- Pyöröovi-ilmiö
- Asiaton vaikuttaminen toisen henkilön päätöksiin
- Sukulaisten tai tuttavien suosiminen

5.1 Vieraanvaraisuus ja yritysten järjestämät tilaisuudet

Yrityksen tarjoamat tilaisuudet kunnan henkilöstölle ja luottamushenkilöille, johon liittyy kestitystä, ovat taloudellisia etuuksia, joiden hyväksyttävyyttä on myös tapauskohtaisesti arvioitava.

Hyväksyttävyyteen voi vaikuttaa se, onko kyse yleisestä yrityksen PR-tilaisuudesta

vai pyritäänkö tilaisuudessa vaikuttamaan kunnan toimintaan ja luottamushenkilön päätöksentekoon. Tavanomaisen vieraanvaraisuus on hyväksyttävää. Vähäistä suuremman kestituksen vastaanottamista on näissä tilanteissa kuitenkin syytä harkita huolellisesti.

5.2 Lahjojen ja etujen vastaanottaminen

Lahjan ja muun etuuden hyväksyttävyyttä arvioitaessa keskeistä on se, että menettelyä pidetään asianmukaisena sekä säännösten ja määräysten mukaisena.

Hyväksyttävän lahjan laatua tai arvoa ei ole erikseen määriteltä. Arvio edellyttää aina tapauskohtaista harkintaa ja arvioita siitä, miksi tällaista etua ollaan tarjoamassa, millaisin motiivein itse ottaa tarjotun edun vastaan ja miltä asia näyttäisi julkisuudessa. Jos lahjan vastaanottaminen on ulkopuolisen silmin omiaan heikentämään luottamusta kunnan toimintaan tai jos etu vaikuttaa tai sillä pyritään vaikuttamaan kunnan henkilöstöön tai luottamushenkilöihin, kyseessä on kielletty lahja.

Tarjotun lahjan vastaanottaminen voi olla hyväksyttävää, jos lahja on arvoltaan vähäinen tai liittyy merkkipäivään ja on merkkipäivälahjana tavanomainen. Yksityisiltä henkilöiltä, yrityksiltä tai järjestöiltä ei pääsääntöisesti tule ottaa vastaan muita kuin vähäarvoisia mainos- tai muita lahjoja.

Kunnan työntekijä ei saa vaatia, ottaa vastaan tai hyväksyä lahjaa tai muuta etua, jolla vaikutetaan tai pyritään vaikuttamaan taikka joka on omiaan vaikuttamaan hänen toimintaansa palvelussuhteessa.

Jos lahja tai taloudellinen etuus vastaanotetaan, on varmistauduttava siitä, että menettely on avointa eikä aiheuta minkäänlaista kiitollisuudenvelkaa lahjan antajaa kohtaan eikä vaikuta muutoinkaan henkilön puolueettomuuteen ja riippumattomuuteen.

Kunnan henkilöstöllä ja luottamushenkilöllä on aina oikeus ja mahdollisuus kieltäytyä hänelle osoitetusta lahjasta tai muusta etuudesta. Mikäli lahjan vastaanottaminen arvioinnin perusteella osoittautuu kuitenkin soveliaaksi, lahjan tai etuuden vastaanottamisesta on hyvä kertoa esihenkilölle.

Jos työntekijä ei tiedä, onko lahja tai etuus yleisesti hyväksyttävää vai ei, niin asiasta on syytä keskustella esihenkilön kanssa.

5.3 Matkat

Matkoissa lähtökohtana voidaan pitää, että kunta itse maksaa viranhaltijoiden, luottamushenkilöiden ja työntekijöiden matkat. Mikäli esimerkiksi ulkomaanmatka katsotaan tehtävien hoidon vuoksi tarpeelliseksi, huolehtii kunta pääsääntöisesti matkan aiheuttamista kustannuksista. Poikkeuksena voidaan pitää matkaa, joka sisältyy hankkeeseen, jossa Sodankylän kunta on mukana. Matkakustannuksia ovat esimerkiksi lentomatkat, oman auton käyttökustannukset sekä joukkoliikennevälineiden käyttömaksut.

Yritysten tarjoamiin matkoihin suhtaudutaan kielteisesti, jos kutsutulla henkilöllä voi olla asemansa perusteella tosiasiallista vaikutusvaltaa, tehtäessä tai valmisteltaessa esim. etuuksia tarjonnutta yrityksiä koskevia päätöksiä ja hankintoja. Jos ulkopuolinen taho lähettää kutsun nimetylle henkilölle, saattaa tämä herättää epäilyksen siitä, että yritys haluaa tarjota matkan nimenomaan tietyille yrityksen kannalta vaikutusvaltaiselle henkilölle ja tätä kautta pyritään vaikuttamaan kunnalliseen päätöksentekoon epäasiallisin keinoin.

Jos ulkopuolisten kustantaman matkan vastaanottamista harkitaan, tulisi ainakin ottaa huomioon:

- ulkopuolisten tahojen rooli suhteessa kunnan toimintaan
- miksi kunnallishallinnon ulkopuolinen taho kustantaa matkoja tai muita etuja
- minkä arvoisia nämä matkat ovat
- voivatko ne vaikuttaa tasapuolisuuteen tehtävien hoidossa
- liittyykö matkaan kestitystä tai muuta oheistarjontaa
- joutuuko henkilö tai luottamushenkilö kiitollisuudenvelkaan
- mitä etuuden antaja odottaa etuuden saajalta
- onko kyseessä esimerkiksi kilpailuasetelma, jossa yhtä kilpailijaa suositaan

Lisäksi on otettava huomioon, että ulkopuolisen tahon kustantaman matkan tekeminen vapaa-aikana yksityishenkilönä ei muuta matkan hyväksyttävyyttä.

Yritykset voivat suhdetoiminnassaan antaa henkilöstölle myös tutustumismatkoja, joiden tarkoituksena saattaa olla ainoastaan tarjota mahdollisuus henkilö-

kohtaiseen tutustumiseen ja tietojenvaihtoon viranomaisten ja yritysten edustajien välillä, mutta joilla ei pyritä vaikuttamaan kunnan toimintaan. Osa tällaisesta menettelystä on hyväksyttävää, mutta tällaisissa matkoissa on riski, että ne heikentävät luottamusta kunnan toiminnan tasapuolisuuteen.

5.4 Sivutoimet ja sidonnaisuudet

Sodankylän kunnassa ei myönnetä sivutoimilupia.

Viranhaltija on velvollinen tekemään sivutoimi-ilmoituksen silloin, kun sivutointa ei harjoiteta varsinaisella työajalla. Sivutoimi myönnetään aina määräaikaisena. Sivutoimesta voidaan päättää myöhemmin toisin, mikäli viranhaltija tulee esteelliseksi, sivutoimi vaarantaa luottamuksen tasapuoliseen kohteluun tai on luonteeltaan kilpailevaa toimintaa, kun viranhaltijaa on kuultu asiasta. Sivutoimen pitäminen voidaan myös kieltää.

Työntekijä ei saa tehdä toiselle sellais-

ta työtä tai harjoittaa sellaista toimintaa, joka huomioon ottaen työn luonne ja työntekijän asema, ilmeisesti vahingoittaa hänen työnantajaansa työsuhteissa noudatettavan hyvän tavan vastaisena kilpailutekona.

Viranhaltijoilla ja luottamushenkilöillä on velvollisuus ilmoittaa sidonnaisuuksistaan kuntalain mukaisesti. Henkilön tulee itse huolehtia siitä, että hänen tekemänsä sidonnaisuusilmoitus on ajantasainen.

Sodankylän kunnassa hallintosäännön 46 §:ssä on ohjeistus sivutoimien osalta.

6. Valvonta ja väärinkäytösten käsittely

Sodankylän kunnassa ei sallita väärinkäytöksiä. Eettisten periaatteiden vastaiseen toimintaan puuttuminen on kaikkien toimijoiden vastuulla.

Johdon velvollisuutena on toteuttaa sisäistä valvontaa väärinkäytösten ehkäisemiseksi ja havaitsemiseksi. Epäilyt väärinkäytöksistä on tutkittava ja tarvittaessa on ryhdyttävä vaadittaviin toimiin. Henkilöstön on raportoitava epäilyttävät väärinkäytökset tai rikkomukset esihenkilölle. Ilmoituksen voi tarvittaessa tehdä myös sisäiseen tarkastukseen. Sisäinen tarkastus voi suojella ilmoituksen tekijän henkilöllisyyttä, mikäli se on mahdollista.

Ilmoittajalla on merkittävä rooli väärinkäytösten ilmi tuomisessa. Ilmoittajan suojelemiseksi kunnassa on käytössä EU:n ilmoittajansuojeludirektiivin (ns. whistleblower-direktiivi 2019/1937) mukainen

ilmiantokanava, jossa väärinkäytöksistä voi raportoida.

Ensisijaisesti esihenkilöiden tehtävänä on selvittää väärinkäytökset. Sisäinen tarkastus voi johdon harkinnan mukaan avustaa tutkimuksen teossa tai tutkia väärinkäytösepäilyä. Mikäli on perusteltua syytä epäillä rikoksen tapahtuneen, kunnan johto laatii tutkintapyynnön ja asia siirtyy poliisin tutkittavaksi.

Väärinkäytötapauksissa on tärkeää päättää kuka vastaa viestinnästä. Viestinnästä vastaava antaa lausunnot ja haastattelut medialle. Tarvittaessa tapauksia on syytä käydä läpi myös työyhteisössä.

Sodankylän kunnassa on kriisiviestinnän ohje.

7. Eettisten periaatteiden huoneentaulu

Sodankylän kunnan eettisten periaatteiden huoneentaulu:

- Työskentelemme kunnan ja kuntalaisten parhaaksi
- Noudatamme hyvän hallinnon ja hyvän johtamisen periaatteita
- Toimimme avoimesti, tasapuolisesti ja läpinäkyvästi
- Otamme vastaan palautetta ja annamme palautteen rakentavasti
- Käyttydymme arvokkaasti ja muita kunnioittavasti

8. Lisätietoa

Lisätietoa eettisyydestä, korruptiosta ja korruption torjunnasta löytyy alla olevista julkaisuista:

- Korruptio ja eettisyys kunnassa, Kuntaliitto 2018.
- Ohje vieraanvaraisuudesta, eduista ja lahjoista, Kuntaliitto, Yleiskirje 17/2017
- Ohjeet korruption tunnistaminen. Oikeusministeriö/korruptiontorjunta.fi
- Korruptiontorjunta kunnallishallinnossa. Askelmerkkejä hyvään hallintoon.
- Oikeusministeriö 2022.

